

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/287/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114206006
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2015:8114206006.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľa T. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. C. XXX, zastúpený JUDr. Ján Garaj, advokát, AK so sídlom Hlavná 137, proti odporcovi K. H., nar. X.X.XXXX, bytom N., N. H. XX, zastúpený advokátom JUDr. Dáša Komková, AK so sídlom Prešov, Hlavá 27, o určenie výživného, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu v Prešove, č.k. 10C 83/2014-163 zo dňa 3.9.2014 jednohlasne takto

rozhodol:

Potvrdzuje uznesenie vo výroku o trovách konania.

Nepriznáva účastníkom náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil a vyslovil, že žiadnej z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že navrhovateľ zobrať späť návrh v celom rozsahu. Preto konanie bolo zastavené podľa § 96 ods. 1 O.s.p..

Výrok o trovách konania rozhodol podľa § 150 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozhodnutiu v zákonom stanovenej lehote vo vzťahu k výroku o náhrade trov konania podal odvolanie odporca. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že nebola v tomto prípade v odôvodnení riadne zdôraznená opodstatnenosť použitia ust. § 150 O.s.p.. Tým, že odporca získal príjem z vypořádania BSM, mal súd za to, že takéto rozhodnutie o trovách konania nemôže negatívnym spôsobom ovplyvniť jeho majetkovú situáciu. Súd prvého stupňa nepostupoval v zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako aj judikatúry Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, pretože ako rozvedený manžel z titulu vypořádania BSM získal majetok, nie je ale povinný po rozvedení zabezpečiť výživu speňažením svojho majetku, ktorý má slúžiť na zabezpečenie primeranej životnej úrovne a nie je povinný predať byt, v ktorom býva, ale je povinný zabezpečiť primeranú výživu vzhľadom na svoje schopnosti a možnosti. Podľa Čl. 46 ods. 1 Ústavy SR sa zaručuje základné právo na súdnu a inú ochranu. Aj zákonná úprava platenia a náhrady trov konania obsiahnutá v O.s.p. určuje, či je základné právo na súdnu ochranu naplnené reálnym obsahom. Ustanovenie § 150 O.s.p. je výnimočné ustanovenie je potrebné, aby skutkové okolnosti, ktorých sa vidí na plnenie dôvodu hodného osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania boli preukázané, a to zo všetkých aspektov, ktoré sú podľa ustálenej praxe všeobecných súdov relevantné. Z vykonaného dokazovania bolo zrejmé, že práve navrhovateľ, ktorý bol právne zastúpený v čase podania návrhu mal vedomosť o výške svojho príjmu a tento úmyselne pred súdom zatajil, čo malo vplyv na celé konanie. V neposlednom rade treba poukázať aj na hospodárnosť a účelnosť tohto konania, nakoľko od samého počiatku bolo navrhovateľovi

i právnomu zástupcovi známe, že odporca bude žiadať preukázanie tvrdení samotným navrhovateľom. Odporca tak účelne vynaložil náklady na svoju obranu v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p., ktoré mu nutne vynaložiť, aby mohol riadne hájiť svoje porušené ohrozené, subjektívne právo na súde. Navrhovateľ v zmysle zákona o rodine je schopný samostatne sa živiť a samostatne uspokojovať svoje potreby aj s ohľadom na jeho zdravotný stav, ktorý mu umožňuje prácu vykonávať a zamestnávať sa. Pri rozhodovaní súd prvého stupňa vychádzal zo zásady zodpovednosti za výsledok a za zavinenie. Odporca ma za to, že skutkové okolnosti k aplikácii § 142 ods. 1 O.s.p. boli preukázané, a preto na základe informácií, ktoré poskytol navrhovateľ mal a mohol mať vedomosť o tom, že môžu mať za následok späťvzatie návrhu. Sociálne a majetkové pomery odporcu sú také, že má vyživovaciu povinnosť k mal. dieťaťu, a preto je opodstatnené, že požadoval náhradu trov konania priznať. Zároveň si uplatnil aj náhradu trov odvolacieho konania za jeden úkon právnej pomoci odvolanie do výroku o náhrade trov konania. Preto navrhol, aby rozhodnutie vo vzťahu k výroku o trovách konania bolo zrušené, resp. zmenené a bol mu priznaný nárok v celom rozsahu.

K odvolaniu odporcu sa vyjadril navrhovateľ. Tento uviedol, že ust. § 150 O.s.p. práve predpokladá odchýlku zo zásady zodpovednosti za výsledok a zo zásady zavinenie a náhodu, na základe ktorého nemusí súd priznať náhradu trov konania celkom alebo z časti ak súd tu dôvody hodné osobitného zreteľa. Znamená to, že súd nemusí zaviazat' neúspešného účastníka konania, nahradiť trovy konania účastníkovi konania. Pri posudzovaní dôvodov hodných osobitného zreteľa musí súd prihliadnuť na majetkové, sociálne, osobné, zárobkové a iné pomery všetkých účastníkov konania a brať ich na zreteľ. Vec bola zo strany súdu prvého stupňa skutkovo aj právne správne vyhodnotená a z toho dôvodu navrhoval odvolaciemu súdu, aby potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa a zároveň zaviazal žalovaného na náhradu trov konania.

Odvolací súd prejednal rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 ods. 1, 2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) v rozsahu, v ktorom bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa napadnuté, teda vo výroku o náhrade trov konania. Podľa § 206 ods. 2 výrok, ktorý nebol napadnutý odvolaním nadobudol právoplatnosť. Odvolací súd zistil, že odvolanie odporcu nie je dôvodné.

Súd prvého stupňa správnym spôsobom zistil skutkový stav, ktorý bol dôležitý pre rozhodnutie o náhrade trov konania a v súlade s týmto zisteným skutkovým stavom aj správne vec právne posúdil. Na týchto skutkových a právnych zisteniach sa nič nezmenilo ani v štádiu odvolacieho konania.

Z obsahu spisu je zrejmé, že navrhovateľ podal návrh v marci 2014 s tým, že v tom čase bol študentom 3.ročníka prvého stupňa vysokoškolského štúdia. Pochádza z manželského zväzku matky S. H. a otca K. H., bol poberateľom invalidného dôchodku vo výške 168 eur, manželstvo rodičov bolo rozvedené v konaní vedenom pred Okresným súdom v Prešove č.k. 10C 180/2010. Výdavky žalobcu pozostávali jednak z výdavkov spojených so štúdiom na vysokej škole, nákup študijných pomôcok a náklady súvisiace so štátnymi záverečnými skúškami prvého stupňa vysokoškolského štúdia a bakalárskou prácou, ďalšie výdavky pozostávali z úhrady výdavkov na stravu, cestovné, poistenie, hygienické potreby, ošatenie a náklady týkajúce sa liečenia, prípadne nákupu ortopedickej obuvi. Žalobca žije v spoločnej domácnosti s matkou, ktorá pracuje vo firme Fragokov - expor, výrobné družstvo, D. XX, N.. Žalovaný obdržal na úplné finančné vyrovnanie od bývalej manželky jednorázovo sumu 50 000 eur s titulom vyporiadania BSM a je podielovým spoluvlastníkom v podiele X bytu č. XX na X poschodí vchod XX zapísaného na LV č. XXXX, kat. úz. N..

Podľa ust. § 146 ods. 2 veta prvá O.s.p., ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je pívny uhradiť jeho trovy.

Podľa ust. § 150 ods. 1 O.s.p, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súď prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Odvolaie námiatku odporcu smerovali k nedôvodnému použitiu ust. § 150 ods. 1 O.s.p. zo strany súdu prvého stupňa.

Účelom tohto ustanovenia je vlastne umožniť súdu zmierniť dôsledky tých právnych noriem, ktoré upravujú náhradu trov konania. Z toho vyplýva, že zákon nemôže byť natoľko flexibilný, aby reagoval na všetky okolnosti týkajúce sa posudzovania nároku na náhradu trov konania a z toho dôvodu možno dôjsť k záveru, že existujú aj výnimky zo všeobecných zásad o náhrade trov konania. Určite možno prisvedčiť argumentom odporcu, že ide o výnimočnú úpravu a musia byť aj splnené dôvody hodné osobitného zreteľa, nemožno teda ísť zo strany súdu o nejakú svojvôľu. Je však potrebné vychádzať z okolností samotnej veci, prípadne účastníkov konania, kedy vystupuje do popredia práve sociálny aspekt v tých prípadoch ak účastník nemôže nahradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sám nezavinil. Ako vyplynulo z obsahu spisu, z ktorých vyplývajú aj osobné a majetkové a sociálne postavenie oboch účastníkov konania, keďže predmetom konania bolo určenie výživného medzi dospelým synom a otcom, je možné konštatovať, že súd prvého stupňa mal dostatočný priestor a aj zistené skutočnosti, ktoré boli rozhodujúce pre rozhodnutie o náhrade trov konania a použitie ust. § 150 ods. 1 O.s.p..

U navrhovateľa jednoznačne vyplynulo, že ide o študenta vysokej školy aj keď v priebehu konania o určenie výživného sa zmenila jeho forma štúdia z formy denného štúdia na formu externého štúdia len z dôvodu, že uvedená vysoká škola v druhom stupni vysokoškolského štúdia, teda v magisterskom štúdiu už dennú formu štúdia nemá zavedenú. Na druhej strane je zrejme, že je naďalej študentom vysokej školy, žije v spoločnej domácnosti s matkou, ktorá uhrádza potrebné pre navrhovateľa a pokiaľ ide o invalidný dôchodok, tento mu bol priznaný vzhľadom na ťažké zdravotné postihnutie, ktoré vyžaduje rehabilitáciu, ortopedické zdravotné pomôcky a aj účasť na liečeniach, t.z. že invalidný dôchodok, ktorý bol priznaný navrhovateľovi bol spojený s poznaním jeho zdravotného stavu príslušným úradom, teda sociálnou poisťovňou. Tento príjem navrhovateľa by mal slúžiť práve na kompenzáciu zdravotných ťažkostí, ktoré u neho boli zistené a sú nezvratné. Druhá vec je, že je potrebné zohľadniť aj okolnosti štúdia navrhovateľa na vysokej škole, kde samotná forma externého štúdia však neznamená automaticky povinnosť navrhovateľa toto štúdium realizovať popri zamestnaní. Takto bolo charakterizovaná forma štúdia externého v minulosti, v súčasnej dobe však táto forma sa realizuje študentmi vysokej školy bezprostredne po ich prijatí zo školy strednej na prípravu budúceho povolania ako len forma návštevy školy nie to, že automaticky toto štúdium absolvuje popri zamestnaní. Pokiaľ aj došlo k späťvzatiu návrhu zo strany navrhovateľa po zistení, že počas štúdia bolo mu priznané sociálne štipendium, nemení to nič na skutočnosti, že prvoradá vyživovacia povinnosť je v zmysle zákona o rodine medzi rodičmi a deťmi, aj keď plnoletými, ktorí sa pripravujú na budúce povolanie. Sociálne štipendium, ktoré je vyplácané z prostriedkov štátu podľa názoru odvolacieho súdu nemá dominantné postavenie vo vzťahu k úhrade nákladov navrhovateľa v bežnom živote a z toho dôvodu, aj keď toto štipendium pokrýva jeho terajšie potreby napriek tomu automaticky to nevyplýva zo žiadneho právneho predpisu, že rodič nemá vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu. Je možné konštatovať, že tu sú dôvody na jeho strane hodné osobitného zreteľa to znamená, že je študent vysokej školy, poberá invalidný dôchodok z dôvodu zlého zdravotného stavu, nijakým majetkom nedisponuje, preto by náhrada trov konania vo vzťahu k otcovi, teda odporcovi, ktorý ma vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu zo zákona o rodine mal znamenať nárok alebo rozhodnutie v tom smere, že navrhovateľ ako plnoleté dospelé dieťa by mal znášať náhradu trov konania voči otcovi, voči ktorému si uplatnil nárok na výživné v súdnom konaní z toho dôvodu, že odporca neprispieva žiadnym spôsobom na navrhovateľa a samotná skutočnosť, že sú rodičia rozvedení nemôže byť na ťarchu dieťaťa, ktoré riadne pokračuje v štúdiu a to pri práve na budúce povolanie.

Preto sa odvolací súd domnieva, že súd prvého stupňa správne vyhodnotil okolnosti, ktoré boli rozhodujúce na strane navrhovateľa. Vzhľadom k tomu, že pri takto hodnotiacom kritériu je potrebné zobrať do úvahy aj pomery odporcu, teda oboch účastníkov konania konštatuje odvolací súd, že rovnako súd prvého stupňa správne vychádzal z okolností, že navrhovateľ dostal jednorazový príjem pre svoje potreby na úplné finančné vyrovnanie s titulom BSM práve v období, kedy prebiehalo konania o určenie výživného a rovnako je podielový spoluvlastník bytu, to znamená, že jeho majetkové i finančné a osobné pomery sú podstatne iné ako u navrhovateľa a z toho dôvodu ani nepriznanie náhrady trov v tomto konaní neznamená neprímeranú nespravodlivosť vo vzťahu k odporcovi, ale z vyhodnotených okolností

je toto rozhodnutie vecne správne a preto ho aj odvolací súd podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. vzhľadom k tomu, že odporca, ktorý v odvolacom konaní nemal úspech, ale uplatnil si nárok na náhradu odvolacieho konania v zmysle tejto zásady mu odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania a vo vzťahu navrhovateľovi, ktorý síce v odvolacom konaní bol úspešný, ale náhradu trov odvolacieho konania asi neuplatnil, preto mu odvolací súd žiadnu náhradu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.